

е пътят, който нашите икономисти искат да направят, като виждат държавата да отваря и поддържа такива специални училища, които не създават занаятчии и майстори, а скитници и бездомници. Какво се помага на индустрията ако едно държавно училище приготвува на година по 10 ученици, по желъзарството, когато утре ще отидатъ във всяка фабрика като работници и която фабрика сама би ги изучила и подготвила по-добре за работници, отъ колкото държавното училище? И защо държавата да учи работници на фабрикантът, когато не е това нейната задача. Защо утре стопаните да не поискатъ отъ държавата да отвори специално училище за слуги, защото имъ сѫ нужни въ кѫщи? Каква полза се принася на индустрията съ тези специални училища? И при всички горчиви резултати добити отъ този погръшъ способъ за помагане на индустрията, ний никъ не се отчайвам и все вървам че съ това ще въскръсимъ златния въкъ въ България, и ще имаме съдѣй време една цвѣтуща индустрия, която да удовлетворява напълно нуждите на нашия народъ.

Ако държавата си е турила за задача не само да покровителствува, нѣ и да създаде крупна индустрия въ страната ни, тя не трѣба да харчи пари за специални училища, отъ кѫдето не излизатъ работници, а демагози и войнствующи политики, не трѣба да дава сръдства на частни лица въ името на индустрията, а да отдѣли частъ отъ приходитъ си и устрои държавни фабрики за такива фабрични издѣлия, които се употребяватъ въ голѣмо количество — отъ народа, и за устройството на които фабрики се изискватъ голѣми средства, каквито частната инициатива е слаба да намѣри. Ако държавата експлоатира и стопанисва разни мини, желѣзници, телеграфи, и пр., кѫдето частната инициатива е слаба, защо да не устрои напр., хартийна, захарна и др. фабрики, които изискватъ голѣми капитали, като остави по-дребната промишленост въ рѫцетъ на частните лица? Защо можемъ да имаме държавна печатница, а да нѣмаме държавна фабрика за други издѣлия, защо да нѣмаме държавна фабрика за спиртъ, когато сега го купувамъ отъ странство и давами годишно по-вече отъ три милиона лева. Или държавата трѣба само да покровителствува (морално) нашата индустрия и се откаже отъ сегашните си грижи, или пъкъ ако иска дѣятелно да работи по тъзи посока